

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E ARSIMIT
DHE SPORTIT
INSTITUTI I ZHVILLIMIT TË ARSIMIT

**PROGRAMI I ZHVILLIMIT PROFESIONAL PËR EFEKT MARRJEN E
SHKALLËVE TË KUALIFIKIMIT TË MËSUESVE TË LËNDËS SË GJUHËS
ANGLEZE
2014**

1) HYRJE

Programi i zhvillimit profesional për efekt marrjen e shkallëve të kualifikimit të mësuesve të Gjuhës Angleze është hartuar nga grupi i punës, i ngritur nga Instituti i Zhvillimit të Arsimit – IZHA, për t’u ardhur në ndihmë të gjitha Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave të Arsimit të rretheve, si dhe të gjithë mësuesve të lëndës së Gjuhës Angleze për t’u përgatitur për testimin kombëtar për marrjen e shkallëve të kualifikimit.

Programi është zhvilluar duke iu përgjigjur kërkesave që MAS-i ka vendosur për mësuesit që kualifikohen. Programi është hartuar duke mbajtur parasysh se fushat kryesore në të cilat testohen njohuritë dhe aftësitë e mësuesve janë:

- dokumentët zyrtarë,¹ të cilat kanë të bëjnë me veprimtarinë mësimore – edukative të mësuesve;
- programet përkatëse lëndore;
- aspekte të pedagogjisë dhe metodologjisë në mësimdhënie-nxënie në përgjithësi, si dhe të lëndës së Gjuhës angleze në veçanti;
- aspekte të etikës dhe komunikimit;
- aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe;
- përmbajtjen shkencore të lëndës së Gjuhës angleze sipas programeve lëndore përkatëse.

2) QËLLIMI I PROGRAMIT

Programi i zhvillimit profesional për efekt marrjen e shkallëve të kualifikimit të mësuesve të gjuhës angleze është hartuar për të mbështetur dhe nxitur zhvillimin profesional të tyre. Programi është hartuar nga grupi i punës duke mbajtur parasysh përmbushjen e dy qëllimeve kryesore:

- *Së pari*, të ofrohet si një program orientues për t’u ardhur në ndihmë Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave të Arsimit të rretheve, si dhe të gjithë mësuesve të lëndës së Gjuhës angleze në arsimin parauniversitar për të realizuar veprimtaritë kualifikuese dhe trajnuese

¹ Është fjala për të gjithë dokumentët ligjore, urdhëresat dhe udhëzimet e MAS që zbatohen në shkollë, duke u përqendruar në ato të viteve të fundit.

në bazë rrethi. Në këtë aspekt, programi mund të plotësohet nga DAR/ ZA-të përkatëse, sipas kushteve dhe mundësive konkrete.

- *Së dyti*, si një program i detyruar, veçanërisht për mësuesit që këtë vit do të marrin shkallët e kualifikimit, në mënyrë që ata të realizojnë një përgatitje gjithëvjetoare, për të përballuar me sukses kërkesat që ka testimi kombëtar për efekt marrjen e shkallëve të kualifikimit.

Programi synon:

- Rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për njohjen dhe zbatimin e legjislacionit arsimor e në mënyrë të veçantë të risive më të fundit të reformës arsimore.
- Rritjen e aftësive dhe kompetencave profesionale të kuadrit mësimdhënës, për të ndikuar drejtpërdrejtë në rritjen e efektivitetit të procesit mësimor, drejt një mësimdhënieje të suksesshme.
- Rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për domosdoshmërinë e njohjes së koncepteve bazë dhe ligjësive shkencore të lëndës si dhe të zbatimit të tyre në praktikë, në përputhje me specifikat e moshës së nxënësve dhe të klasës ku japin mësim.
- Rritjen e përgjegjshmërisë së mësuesve për njohjen dhe zbatimin e rregullave të etikës dhe komunikimit në punën e tyre në shkollë.
- Rritjen e aftësive të mësuesve në drejtim të zbatimit me saktësi të rregullave drejtshkrimore të shqipes.
- Realizimin në praktikë nëpërmjet demonstrimit konkret të aftësive të fituara, e në mënyrë të veçantë nëpërmjet vlerësimit të arritjeve përmes testimit.

3) PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Programi i zhvillimit profesional për efekt marrjen e shkallëve të kualifikimit të mësuesve të gjuhës angleze është strukturuar sipas fushave kryesore të zhvillimit profesional, të përmendura më sipër, për të cilat testohen mësuesit. Për secilën fushë janë renditur njohuritë dhe aftësitë bazë që duhet të zotërojnë mësuesi i lëndës së Gjuhës angleze që të përmbushë me sukses rubrikat e testimit.

Programi është ndërtuar duke patur si pikënisje standardet bazë të përgjithshme të mësuesit si dhe bazohet në standardet e mësuesit të lëndës Gjuhë angleze. Përshkallëzimi i kompetencave profesionale që lidhen me secilën fushë të testimit do ta ndihmojnë mësuesin që të identifikojë nevojat e tij dhe çështjet në të cilat duhet të thellohet më shumë.

Për të qenë lehtësisht i përdorshëm, programi është paraqitur sipas një formati të caktuar. Sipas këtij formati, për secilën fushë prezantohen kompetencat që mësuesit duhet të zotërojnë në fushën e njohurive dhe aftësive si dhe literatura përkatëse rekomanduese që u vjen në ndihmë për zotërimin e këtyre kompetencave.

PËRMBAJTJA E PROGRAMIT

Fusha : Dokumentet zyrtare

Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura
<ul style="list-style-type: none"> • të njohë dhe zbatojë Dispozitat Normative për Arsimin Parauniversitar; • të njohë, zbatojë dhe respektojë rregulloren e brendshme të shkollës; • të njohë dhe respektojë të drejtat e nxënësve; • të njohë dhe zbatojë detyrat dhe të drejtat e tij; • të respektojë dhe ndihmojë Qeverinë e nxënësve për mbarëvajtjen e procesit mësimor; • të njohë dhe zbatojë programin mësimor të gjuhës angleze për klasat përkatëse; • të hartojë plane mësimore në funksion të zhvillimit të kapaciteteve në klasë e shkollë; • të përdorë në orën në mësimin teknikë mësimdhënieje që rrisin përfshirjen e nxënësve në mësim; • të organizojë orë të lira në funksion të objektivave të arritjes së nxënësve; • të krijojë marrëdhënie reciproke me nxënësit dhe me prindërit; • të hartojë plan pune të aktiviteteve të ndryshme brenda dhe jashtë shkolle në funksion të rritjes së cilësisë së mësimdhënies së gjuhës angleze në shkollë. Kjo të realizohet edhe me ndihmën e komitetit të prindërve; • të bashkërendojë planin e tij mësimor dhe edukativ me atë të gjithë shkollës; • të ngrejë grupet e ndihmës në klasë e jashtë saj për nxënësit e prapambetur, me qëllim që edhe ata të arrijnë objektivat e arritjes në klasë; • të përditësohet me të rejat shkencore të mësimdhënies së gjuhës angleze. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ligji Nr. 69/2012 për Sistemin Arsimor Parauniversitar në Republikën e Shqipërisë. • Urdhri për miratimin e Dispozitave Normative për arsimin parauniversitar (DN), Nr 343, datë 19.08.2013. • Kodi Etik 2013 • Udhëzimi Nr. 49, dt. 27.12.2006 i MASH "Për hartimin e objektivave të arritjeve të nxënësve". • Udhëzimi Nr.38 , dt.09.10.2007 i MASH "Për zhvillimin e orëve të lira në shkollë". • Udhëzimi Nr. 35, dt.09.10.2007 i MASH "Për lirinë e mësuesit për orët mësimore të parashikuara në programin lëndor" • Udhëzimi Nr. 37, dt.09.10.2007 i MASH "Për paraqitjen e personelit të shkollës në mjediset shkollore" • Udhëzim Nr. 16, dt. 24.07.2012 për vitin shkollor 2012-2013 në Sistemin Arsimor Parauniversitar. • Udhëzimi Nr. 21, datë 23.07.2010 "Për normat e punës mësimore edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e Arsimit Parauniversitar" • Udhëzimi i Altertekstit 2010-2011 dhe Paketa informuese "Altertekst 2012" • Rregullore për procesin e maturës shtetërore 2013 në Republikën e Shqipërisë, dt. 07.01.2013 • Rregulloren Nr 4998, datë 27.07.2010 për vlerësimin e nxënësit në gjimnaz • "Kualifikimi i mësuesve" – Teste 2008, 2009, 2010", IKT • Kuadri European i Referencave për Gjuhët. • Kuadri normativ dhe rregullues i veprimtarisë së institucioneve arsimore pasqyruar në Udhëzimin Nr. 46 ,date 23 .08.2013, "Për vitin shkollor 2013 - 2014 në Sistemin Arsimor Prauniversitar"
Fusha : Programet lëndore	
Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura

<ul style="list-style-type: none"> • të njohë programin e gjuhës angleze të klasës që jep mësim; • të zbatojë programin me rigorozitet; • të pasurojë programin me dije nga jeta dhe gjuha praktike; • të zhvillojë të menduarit kritik tek nxënësit; • të rrisë pavarësinë e nxënies në klasë e jashtë saj; • të zërthejë programin me qëllim që t'u japë nxënësve dije të qëndrueshme dhe të dobishme për të ardhmen; • të përgatisë teste në bazë të programit mësimor të aprovuar nga IZHA e MASH. 	<ul style="list-style-type: none"> • Programin e lëndës së Gjuhës angleze për klasën përkatëse • Standardet e mësuesit të gjuhës së huaj • Kuadri European i Referencave për Gjuhët
---	--

Fusha: Aspekte të pedagogjisë dhe metodologjisë në mësimdhënie-nxënie

Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura
<ul style="list-style-type: none"> • të njohë tipet e nxënësve; • të aktivizojë të gjithë nxënësit në procesin mësimor; • të përshtatë programin dhe të ndërtojë punën në bazë të kapaciteteve që ka në klasë në përputhje me objektivat e arritjes së nxënësve; • të bëjë vlerësim të drejtë në përputhje me standardet e arritjes së nxënësve; • të njohë psikologjinë e nxënësve; • të organizojë punë me grupe; • të përdorë metoda, mënyra dhe teknika të larmishme të mësimdhënies; • të motivojë nxënësit në klasë e jashtë saj; • të zhvillojë aftësitë gjuhësore (të lexuarit, të folurit, të dëgjuarit dhe të shkruarit); • të zhvillojë aftësitë edukative në klasë e jashtë saj; • të zhvillojë ndërveprimin gjatë orës së mësimi; • të jetë organizator, ndihmës, orientues dhe shpjegues gjatë gjithë procesit të mësimi të gjuhës angleze; • të në qendër të mësimdhënies të jetë nxënësi dhe detyra e tij në ndërveprim me të tjerët. 	<ul style="list-style-type: none"> • Literaturë që ka në fokus metodat e mësimdhënies ndërvepruese, me në qendër nxënësin, metodologjinë e mësimdhënies së gjuhës së huaj. • Udhëzues dhe materiale mbështetëse që orientojnë për hartimin e objektivave të orës së mësimi, përgatitjen e ditarit të mësuesit, organizimin e orës së mësimi.

Fusha: Aspekte të etikës dhe komunikimit

Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura
<ul style="list-style-type: none"> • të njohë rregullat e etikës dhe sjelljes që duhen respektuar në marrëdhënie me drejtuesit e institucionit arsimor, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin; • të sillet në përputhje me rregullat e etikës dhe të sjelljes në marrëdhënie me drejtuesit, stafin pedagogjik, nxënësit, prindërit dhe komunitetin gjatë punës së tij brenda dhe jashtë institucionit arsimor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kodi i Etikës së Mësuesve në Arsimin Parauniversitar Publik dhe Privat, i datës 12.11.2012. • Literaturë dhe materiale burimore që trajtojnë çështje të etikës dhe të komunikimit.
Fusha: Aspekte të drejtshkrimit të gjuhës shqipe	
Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura
<ul style="list-style-type: none"> • të njohë rregullat e drejtshkrimit të standardit të gjuhës shqipe; • të zbatojë rregullat e drejtshkrimit gjatë veprimtarive në institucionin arsimor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Literaturë dhe udhëzues metodikë për përdorimin e rregullave të drejtshkrimit të gjuhës shqipe.
Fusha : Përmbajtja shkencore e lëndës	
Rezultati Mësuesi do të jetë i aftë:	Literatura
<ul style="list-style-type: none"> • të njohë mirë gjuhën angleze në të gjitha aftësitë gjuhësore (shkrim, lexim, dëgjim, të folur); • të përditësohet me prurjet e reja të gjuhës angleze; • të ndjekë dinamikën e pasurimit të gjuhës angleze; • të përdorë fjalët dhe shprehjet e reja në pjesë leximi, dialogje apo mjedise të tjera gjuhësore që janë më afër gjuhës amtare; • të njihet me sjelljet e reja shoqërore; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tekste të lëndës për mësuesin dhe nxënësin, materiale të tjera burimore që mbulojnë përmbajtjen e lëndës.

• të njohë kulturën e vendeve anglishtfolëse;• të njohë historinë e tyre.	